

Dr. Körmendi Lajos – Dr. Pucsek József

LOGISZTIKA PÉLDATÁR

Budapest, 2009

Szerzők:

Dr. Körmendi Lajos
(1.-4. és 6. fejezetek)

Dr. Pucsek József
(5. fejezet)

Lektorálta:

Dr. Bíró Tibor

ISBN 978 963 638 291 9
ISSN 1789-5103

Kiadja
a SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt.
Budapest, XIII. Mór u. 2-4.
Felelős kiadó: dr. Bokor Pál, a SALDO Zrt. vezérigazgatója

A SALDO Kiadó az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.

©A SALDO Kiadó valamennyi kiadványa szerzői jogvédelem alatt áll.
E kiadvány bármely részének sokszorosítása, bármilyen adatrendszerben való tárolása (papír, elektronikus stb.)
a kiadó előzetes írásbeli engedélye nélkül TILOS!

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	5
1. BESZERZÉS	7
1.1 A beszerzés hatékonysága, hatása a nyereségre.....	7
1.2 Gyártani vagy vásárolni döntések	8
1.3 A beruházások megtérülése	13
1.4 A beszerzések stratégiai fontossága	17
1.5 A szállítók értékelése	18
2. A TERMELÉS LOGISZTIKÁJA	23
2.1 Termelésirányítás és szervezés	23
2.2 Termelés (gyártás) ütemezés.....	28
2.3 Aggregált tervezés.....	32
2.4 A termelési szűk keresztmetszetek feloldása	38
2.5 MRP számítás	40
3. MINŐSÉGIRÁNYÍTÁS.....	46
3.1 Adatgyűjtés és elemzés	46
3.2 Minőségügyi mutatószámok	51
3.3 Hibamegelőző és javító eljárások	61
4. RAKTÁROZÁS, ANYAGMOZGATÁS, KÉSZLETEZÉS.....	64
4.1. Raktározás	64
4.2. Anyagmozgatás.....	72
4.3. Készletgazdálkodás	80
5. ÉRTÉKESÍTÉSI, ELOSZTÁSI, ÁRUSZÁLLÍTÁSI FOLYAMATOK LOGISZTIKÁJA	91
5.1. Fuvar kalkuláció készítése az egyes fuvarozási ágakban.....	91
5.2. Az INCOTERMS 2000 szerepe a logisztikai döntésekben	107
5.3. Függelék az INCOTERMS 2000 klauzuláinak értelmezéséhez	127
6. A LOGISZTIKAI KÖLTSÉGEK ÉS TELJESÍTMÉNYEK ELEMZÉSE	131
6.1. A logisztikai költségek vizsgálata.....	131
6.2. A logisztikai teljesítmények elemzése	133
7. OKMÁNYOK, TANÚSÍTVÁNYOK	143
7.1. Raktározási okmányok.....	143
7.2. Minőségirányítási rendszer tanúsítványok.....	148
7.3. Fuvar és szállítmányozási okmányok	151
8. IRODALOMJEGYZÉK.....	167

BEVEZETŐ

Tisztelt Olvasó!

A kezében tartott Logisztikai példatár a Budapesti Gazdasági Főiskola hallgatói számára készült, tananyaga szorosan kapcsolódik **A logisztika elmélete és gyakorlata** című könyvünkhöz, annak főbb fejezeteihez.

A feladatok összeállításánál az az elgondolás vezérelt bennünket, hogy az elméleti ismeretek elmélyítése sokkal sikeresebb lehet konkrét feladatok megoldásával, bemutatásával.

A példák a logisztika releváns területeit fogják át elsősorban a feldolgozóiparra koncentrálni, de hasznos ismeretekhez juthatnak a más területek után érdeklődők, vagy egyéb nemzetgazdasági ágazatokban tevékenykedők is.

A logisztika releváns területeinek megragadásán túl arra is törekedtünk, hogy a példákon keresztül az olvasó elsősorban a megoldás logikáját érzékelje, amelynek megértése révén képes lesz majd bonyolultabb feladatok megoldására, főleg számítástechnikai eszközök felhasználásával. A feladatokban a logisztikát többnyire szélesebb körben értelmeztük, érintve mindazokat a folyamatokat, amelyek a vevők kiszolgálását, illetve annak színvonalát, minőségét befolyásolják.

Az egyes fejezetek, fejezetrészek bevezetéseként felvillantottuk a szükséges elméleti alapokat, elősegítvén ezzel azt is, hogy a példatárat önállóan is tudja az olvasó használni.

Néhány hasznos tudnivaló a példatár használatához

- Az egyes fejezetek, fejezetrészek jórész részletesen megoldott feladatokat tartalmaznak ((**M**), de többnyire megtalálhatók a további gyakorlást elősegítő megoldatlan feladatok is (**O**).
- Azokat a feladatokat, ahol a megoldás egyszerű, szemléletes és szorosan összekapcsolódik az alapinformációkkal **példaként** említjük.
- A megoldott feladatok többségéhez aránylag részletes szöveges elemzést is adtunk, rávilágítva a lényeges elemekre, illetve a logisztikának más szakterületekkel meglévő szerves kapcsolatára (pl. marketing, controlling, pénzügyek, minőségirányítás, export, stb.).
- A szöveges értékelésekben igyekeztünk fókuszálni a további – nagyobb részletességet igénylő – elemzési teendőkre is.
- A példatár utolsó fejezeteiként az olvasók fontos okmányokból, tanúsítványokból láthatnak változatást.

Reményeink szerint a példatár nem csak a tantárgyi követelmények teljesítésére törekvő hallgatóknak nyújt jelentős segítséget, hanem hasznos gyakorlati ismereteket meríthetnek belőle a logisztika iránt érdeklődő, vagy a logisztikai területen tevékenykedő olvasóink is.

A példatár tanulmányozásához kitartást és sok sikert kívánunk a

Szerzők

1. BESZERZÉS

1.1 A beszerzés hatékonysága, hatása a nyereségre

1.1.1 Feladat (M)

Egy társaság éves üzletmenetét, annak változását a következő információkkal jellemezhetjük.

(EFt)

Megnevezés	Időszak (év)	
	Bázis	Tárgy
Nettó árbevétel	800 000	825 000
Közvetlen termelési beszerzés költsége	405 000	410 000
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	62 000	66 000

A vállalkozás a tárgyévet követő üzleti évben 1% ponttal kívánja üzemi eredményét növelni.

Feladat:

Határozzuk meg:

- az árbevétel arányos jövedelmezőség alakulását,
- a beszerzés költséghatékonyságát,
- hány százalékos árbevétel növekedéssel valósítható meg az 1% pontos üzemi eredménynövekedés,
- hány százalékkal kellene csökkentenünk beszerzési költségeinket az említett 1% pontos eredménynöveléshez!

1.1.1 Feladat megoldása

Megnevezés	Mértékegység	Időszak		Index (%)
		Bázis	Tárgy	
Árbevétel arányos üzemi eredmény	%	7,75	8	103,2
Beszerzési költség hatékonyság (100 Ft beszerzési költségre jutó nettó árbevétel)	Ft/100 Ft	197	201	102,0

- Tárgy évet követő évben a tervezett árbevétel arányos üzemi eredmény = $8 + 1 = 9\%$
- 1% pontos üzemi eredmény növeléséhez szükséges árbevétel
- $825\,000 : 8 = 103\,125$ EFt, azaz 1% pontnyi üzemi eredményhez ennyi árbevétel szükséges
- 9%-os üzemi eredményhez szükséges árbevétel
- $825\,000 + 103\,125 = 928\,125$ EFt
- A tervezett üzemi eredmény ezek után lesz
- $928\,125 \times 0,09 = 83\,531$ EFt

- A szükséges árbevétel növelés aránya $\frac{103125}{825000} \times 100 = 12,5\%$
- Az elérendő beszerzési költség csökkenés egyenlő lesz a kívánatos nyereség növelésével a következők szerint
- $83\,531 - 66\,000 = 17\,531$ E Ft
- A szükséges beszerzési költségcsökkentés az összes beszerzési költség arányában $\frac{17\,531}{410\,000} \times 100 = 4,28\%$

Példánkból láthatjuk, hogy a kívánt nyereség növeléséhez az árbevételt a beszerzési költség csökkentésének mértékéhez viszonyítva mintegy háromszoros arányban kell növelnünk. A táblázatból azt is láthatjuk, hogy a beszerzési költséghatékonyság tárgy évi növekedése az üzemi szintű jövedelmezőség javulásában is megmutatkozott.

1.1.2 Feladat (0)

Egy feldolgozóipari vállalkozás árbevétele, közvetlen beszerzési költségei, valamint a beszerzés körébe tartozó szolgáltatási költségei a következők szerint alakultak.

(E Ft)

Megnevezés	VIZSGÁLT IDŐSZAK (év)			
	1.	2.	3.	4.
Nettó árbevétel	927 000	952 000	983 000	1 050 000
Beszerzés közvetlen költségei	500 580	506 464	520 000	552 300
Szolgáltatási költségek	65 817	82 824	91 419	105 000
Beszerzés összesen	566 397	589 288	611 419	657 300

Feladat:

- Vizsgáljuk és értékeljük változásában a beszerzés költséghatékonyságát!
- Jelöljük ki további részletes elemzési területeket!

1.2 Gyártani vagy vásárolni döntések

1.2.1 Feladat (M)

Egy háztartási kisgépeket gyártó Kft egyik meghatározó termékéhez a szükséges alkatrészeket döntően maga állítja elő. A vezetés azonban aktuálisnak gondolja annak vizsgálatát, hogy egy az eddigiekben 8,4 euróért beszerzett alkatrészt maguk állítsák elő.

A saját gyártás vagy vásárlás döntéséhez a következő információkra támaszkodnak:

- Éves gyártandó alkatrész mennyiség 120 000 db.
- Az alkatrész beszerzési ára 8,4 €/db.